

Tento nejstarší středolatinický rytířský veršovaný román, který se — byť necelý — zachoval dokonce v autografu v klášteře Tegernsee, nedovedeme ani datovat ani přiknout nějakému autorovi a neznáme ani jméno, které autor svému dílu, čítajícímu přes 2300 veršů, dal. Zanechaly v něm stopy pozdně antické romány, bagiografická témata, orientální pobádky i události z přelomu tisíciletí. Realistickým způsobem, v málo literární, takřka bovorové latině, je tu vytyčen v osobě Ruodlieba ideál světského bojovníka Kristova. Jako ukázkou přinášíme líčení snu Ruodliebovy matky.

Matka tohoto muže však skutky konala dobré, vítala sirotky, vdovy, i poutníky, Kristovy chudé.

Pro tyto zásluhy její se synovi dostalo štěstí.

Kristus jí totiž zjevil, jak syna zamýšlí pocít.

Jednou spatřila ve snu dva kance a veliké stádo sviní s ostrými zuby, jež hrůzně jim svířily z tlamy.

Ruodlieb zjevil se také a svině jej napadnout chtěly.

On však oběma kancům svým mečem usekl hlavu,

do jedné na místě pobil i bojovné divoké svině.

Potom viděla matka i košatou, vysokou lípu:

Ruodlieb nahoře seděl, byl opřený na samém vršku, ve větvích okolo něho tam početná družina stála,

hotova, jak se zdálo, se ihned do boje pustit.

Holubice pak bílá a krásná tam přilétla v chvíli,

v zobáčku korunu skvělou, jež zářila kamením drahým.

Když mu ji na hlavu dala, hned politbek nežný mu vtiskla;

Ruodlieb přijal jej klidně a vůbec se nebránil ptáku.

Matka pak vážila v myslí to zjevení, ve snu jež přišlo,

co to vše znamenat mělo a předzvěst poct že to byla.

I když věděla dobře, že předzvěst pocty to byla,

zůstala pokorná dále a cizí byla jí pýcha.

Nechtěla přičítat sobě, leč Boží nezměrné lásce

všechny ty veliké pocty, jež Ruodlieb vbrzku měl získat. Teprve za tři dny pak synovi sdělila všechno,

o tom, jak strašlivým kancům svým mečem usekl hlavu,

o tom, jak pobil i svině, jež těsně se držely kanců,

jak též viděla jeho až v koruně lipové trůnit,

ve větvích stromu pod ním jak poddané viděla jeho,

potom že přilétl holub a ten že mu korunu nesl,

na jeho ruku si sedal a polibky sladké mu dával.

„Jak jsem to vidění měla, tu náhle jsem procitla zcela;

velmi mě mrzelo věru, že již jsem procitla ze sna.

To, že jsem procitla, značí, jak vím, že brzy už zemřu,

dříve, než tohle všechno by dospělo ke svému konci.

Synu, na jedno myslí: jak často ti dobrota Boží

na pomoc přispěla v nouzi, jak Bůh tě vytrhl smrti,

s tebou jak v cizině býval a ruku svou nad tebou držel,

dal ti do vlasti dospět a štědře tě obdařil dary.

Vím, co to vidění praví: že dojdeš veliké slávy.

Bojím se pomyslet, synu, že Bůh nám oběma takto

splatil za skutky naše, jež u Něho milost snad našly;

prosím tě, odvahu neměj tu myšlenku vystovit někdy!

Bezmocnost svou přec známe, vždyt jen co dá On nám, to máme.

At se ti jakkoli vede, přec za všechno díky Mu vzdávej.“